Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2014–2015

22 112 Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

34 211 EU-voorstel: Strategie voor een digitale eengemaakte markt COM(2015)192[1]

GZ[2]

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 mei 2015

Overeenkomstig de bestaande afspraken ontvangt u hierbij een fiche, die werd opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC).

Fiche 1: Strategie voor een digitale eengemaakte markt voor Europa

De Minister van Buitenlandse Zaken,
A.G. Koenders

[1] Het COM-document is als bijlage bij deze brief gevoegd.
[2] De letters GZ hebben alleen betrekking op 22 112.

kst-22112-GZ
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2015

Fiche 1: Strategie voor een digitale eengemaakte markt voor Europa

1. Algemene gegevens

a) *Titel voorstel*
Strategie voor een digitale eengemaakte markt voor Europa

b) *Datum ontvangst Commissiedocument*
6 mei 2015

c) *Nr. Commissiedocument*
COM 2015 (192)

d) *EUR-lex*
http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=COM:2015:192:FIN&rid=2

e) *Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board*
Niet opgesteld.

f) *Behandelingstraject Raad*
Raad voor Concurrentievermogen, Telecomraad, JBZ Raad en OJCS Raad

g) *Eerstverantwoordelijk ministerie*
Ministerie van Economische Zaken

2. Essentie voorstel

De Europese Commissie heeft voor de periode 2014–2019 als belangrijkste doel om het concurrentievermogen van Europa te versterken en investeringen te stimuleren. De ontwikkeling van de digitale economie is een grote mogelijkheid om innovatie, groei en banen te creëren in Europa. Om de volledige potentie van de digitale economie te benutten is een Europees raamwerk noodzakelijk. Daarom heeft de Commissie de totstandbrenging van een digitale interne markt als topprioriteit benoemd.

De Commissie wil met deze mededeling een strategisch kader bieden om de digitale interne markt te bewerkstelligen en optimale randvoorwaarden daarvoor te scheppen, zodat het volledig potentieel van de Europese digitale economie ontsloten kan worden. In een digitale interne markt kunnen zowel het gevestigde bedrijfsleven als start-ups doorgroeien en profiteren van een markt van ruim een half miljard consumenten.

De Commissie wil met een samenhangende strategie de digitale interne markt realiseren. De strategie bevat 16 concrete actiepunten, die zijn opgebouwd rond drie kernpijlers:
1. **betere online toegang tot goederen en diensten voor consumenten en bedrijven in heel Europa;**
2. **randvoorwaarden creëren die bevorderlijk zijn voor digitale netwerken en diensten;**
3. **een Europese digitale economie en samenleving met maximaal groeipotentieel op de lange termijn tot stand brengen.**

Kernpijler 1: Betere online toegang tot goederen en diensten voor consumenten en bedrijven in heel Europa

De eerste pijler heeft tot doel het opheffen van de belangrijkste barrières bij grensoverschrijdende elektronische handel. De aangekondigde maatregelen moeten ondernemingen stimuleren grensoverschrijdend elektronische handel te drijven en het consumentenvertrouwen te versterken. Zo is de Commissie voornemens om aan het eind van 2015 een wetgevend voorstel in te dienen om regelgeving op het gebied van het online aankopen van digitale inhoud (bijvoorbeeld e-books) en goederen (bijvoorbeeld kleding) verder te harmoniseren en vereenvoudigen. Ook wordt een initiatief aangekondigd om de verordening betreffende samenwerking met betrekking tot consumentenbescherming (Verordening EG 2006/2004) te herzien.

De Commissie stelt verder dat de e-commercesector gehinderd wordt door belemmeringen in de markt voor grensoverschrijdende pakketbezorging. Om dit tegen te gaan kondigt de Commissie aan om in de eerste helft van 2016 maatregelen te zullen treffen om prijstransparantie en het regelgevend toezicht te versterken.

Daarnaast wil de Commissie een einde maken aan ongerechtvaardigde vormen van geo-blocking. Geo-blocking betreft het belemmeren van toegang tot de website van de online handelaar wegens de geografische locatie of nationaliteit van de consument. Vaak wordt de consument doorgeleid naar een (lokale) website («re-routing») met andere prijzen of een afwijkend aanbod. Volgens de Commissie draagt geo-blocking sterk bij aan fragmentatie van de interne markt en consumentenontevredenheid. De Commissie is voornemens te onderzoeken op welke wijze ongerechtvaardigde geo-blocking aan te pakken. In dit kader wordt ook een onderzoek gestart naar de mededingingsrechtelijke aspecten rondom geo-blocking.
Daarnaast is de Commissie voornemens om in 2016 maatregelen te presenteren om de administratieve lasten rondom de btw-aangifte bij grensoverschrijdende activiteiten te vereenvoudigen. De 28 verschillende nationale systemen op dit gebied vormen volgens de Commissie een ernstig obstakel voor grensoverschrijdende elektronische handel.

Verder wil de Commissie het auteursrecht herzien en kondigt zij aan daarvoor eind 2015 een voorstel in te dienen. De focus ligt op het realiseren van grensoverschrijdende toegang en draagbaarheid («portability») van legaal verworven online content. Ook wil de Commissie meer rechtszekerheid creëren voor grensoverschrijdend gebruik van auteursrechtelijk materiaal voor onderzoek, onderwijs en text- and datamining (door middel van ICT waardevolle informatie vinden uit grote hoeveelheden tekst- of datamateriaal). Hiervoor moet het systeem van uitzonderingen en beperkingen geharmoniseerd worden. Tegelijkertijd moet de positie van rechthebbenden van intellectueel eigendom worden versterkt door het kader voor handhaving te moderniseren (in 2016). Ook zal de regelgeving voor aansprakelijkheid van internetaanbieders voor auteursrechtelijke inbreuken worden verhelderd.

In het kader van het auteursrecht kondigt de Commissie ten slotte aan onderzoek te doen naar de noodzaak om de Satelliet- en Kabelrichtlijn (Richtlijn 1993/83/EG) van toepassing te laten zijn op online uitzendingen.

Kernpijler 2: Randvoorwaarden voor digitale netwerken en diensten

Onder de tweede pijler kondigt de Commissie acties aan om de beschikbaarheid van snelle, betaalbare en betrouwbare netwerken en diensten te bevorderen.

De regelgeving voor netwerken en diensten is volgens de Commissie sterk gefragmenteerd en draagt onvoldoende bij aan investeringen in netwerken. De regelgevende kaders voor telecom zullen in 2016 worden herzien. De Commissie heeft vooral aandacht voor spectrumbeheer. Grote verschillen in vergunningsprocedures en – voorwaarden leiden volgens de Commissie tot toetredingsdrempels en investeringsonzekerheid. De Commissie zal voorstellen doen voor een meer geharmoniseerd kader voor spectrumbeheer. Ook zal een specifiek voorstel worden gedaan voor het gecoördineerd vrijgeven van de 700 MHz band. De Commissie noemt de noodzaak van een simpeler en meer proportionele regulering in gebieden waar concurrentie tussen vaste netwerken bestaat, regionaal of nationaal. De uitrol van breedband moet gestimuleerd worden waarbij zowel de concurrentie als een redelijk rendement op investeringen worden behouden. De vraag hoe breedbanddekking van dunbevolkte gebieden kan worden gerealiseerd zal de Commissie ook adresseren. De Commissie ziet een sterkere rol weggelegd voor organisaties waarin lidstaten zelf zijn vertegenwoordigd zoals BEREC (Europese organisatie van toezichthouders) en de RSPG (organisatie van spectrumbeheerautoriteiten). De Commissie zal ook een gelijk speelveld nastreven voor traditionele telecombedrijven en spelers die concurrerende diensten aanbieden over het open internet (Over-The-Top diensten), maar die niet onder telecomwetgeving vallen.

Door convergentie (van media, telecommunicatie en internet) is de mediawereld sterk veranderd. Het aanbod van mediadiensten op aanvraag (video-on-demand), via het open internet een Over-The-Top dienst, groeit. Dit aanbod wordt op onderdelen minder **stringent gereguleerd dan de klassieke, lineaire omroep, zodat er een ongelijk speelveld is ontstaan.** De Commissie is voornemens om de richtlijn voor audiovisuele mediadiensten (2010/13/EU) te herzien, waarbij wordt onderzocht in hoeverre de reikwijdte van de richtlijn in zowel materiële als in geografische zin aanpassing behoeft en of aanbieders van (technologische) nieuwe diensten onder de reikwijdte zouden moeten vallen. Ook wordt aandacht besteed aan de promotie van Europese producties, reclameregels en de bescherming van minderjarigen.

De Commissie kondigt aan om in 2015 onderzoek te doen naar de rol van online platforms (bijvoorbeeld zoekmachines en sociale mediadiensten). Ook stelt de Commissie voor om een onderzoek te doen naar het verbeteren van de aanpak van illegale activiteiten (bijvoorbeeld kinderporno) op het internet.

Tot slot geeft de Commissie aan het essentieel te vinden dat netwerken en diensten een hoog niveau van veiligheid kunnen waarborgen. Hiertoe kondigt de Commissie aan een publiek-privaatprogramma op het gebied van cybersecurity te initiëren alsmede een herziening van de e-privacyrichtlijn (2002/58/EC) gericht op een gelijk speelveld voor traditionele telecombedrijven en Over-The-Top spelers. Verder wijst de Commissie op maatregelen die vermeld worden in de mededeling van de Europese Veiligheidsagenda en in de EU Cyber Security Strategie.[3]

[3] COM(2015) 185 final.

Kernpijler 3: Europese digitale economie en samenleving met maximaal groeipotentieel

Met de derde pijler beoogt de Commissie het optimaal benutten van data en het bevorderen van digitalisering ten behoeve van bedrijfsleven, overheden en burgers. Om een vrij verkeer van (niet-persoonlijke) data te realiseren dienen bestaande barrières, waaronder onduidelijkheden over eigenaarschap en gebrekkige toegang tot data, aangepakt te worden. Hiertoe zal de Commissie initiatieven lanceren, welke onder meer gericht zijn op het stimuleren van het vrije verkeer van data en grensoverschrijdende cloud computing diensten (waaronder een openwetenschapscloud voor onderzoeksdoeleinden).

De Commissie stimuleert ICT-normalisatie op Europees niveau door topprioriteiten voor normalisatie te bepalen. Het accent ligt op technologieën en domeinen die cruciaal worden geacht, waaronder essentiële sectorale interoperabiliteit en normen op gebieden zoals gezondheid, energie, milieu en transport. Hiertoe wordt een (niet-wetgevend) actieplan aangekondigd. Verder is de Commissie voornemens om het Europese interoperabiliteitskader te herzien en uit te breiden.

Ook acht de Commissie het van groot belang om de digitale vaardigheden van burgers in de EU te versterken. De Commissie erkent dat onderwijsbeleid een nationale competentie is en voorziet enkel een aanvullende rol van de Unie.

Daarnaast hecht de Commissie aan verdere digitalisering van publieke diensten van lidstaten ten behoeve van ondernemingen en burgers («e-government»). Hiertoe wordt een actieplan aangekondigd, waarin aandacht besteed wordt aan interoperabiliteit tussen bedrijfsregisters, het «once-only» principe (éénmalig aanleveren van informatie aan overheden door burgers en ondernemingen), een Single Digital Gateway to Europe (het integreren van verschillende websites en portalen van de Europese Unie), de transitie naar elektronisch aanbesteden en het versterken van de interoperabiliteit van elektronische handtekeningen.

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein
Voor het kabinet is het versterken van de digitale interne markt een prioriteit. Volgens het kabinet ligt er met name op digitaal gebied nog een groot onbenut economisch potentieel. Het is daarbij van belang dat Europa adequaat reageert op de snelle ontwikkeling van de interneteconomie. Dit leidt immers tot nieuwe verdienmodellen die de modellen van bestaande spelers uitdagen. Het kabinet acht het daarom van belang dat de Commissie kijkt naar de mogelijkheid om regelgeving te moderniseren en innovatiebestendig (*digital proof*) te maken. Het kabinet zal dan ook toekomstige voorstellen met name op dit doel toetsen.

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel
Voor het kabinet is versterking van de digitale interne markt één van de belangrijkste prioriteiten om economische groei en werkgelegenheid in Europa te stimuleren. Juist Nederland, met zijn open economie en state of the art digitale infrastructuur, profiteert in grote mate van het realiseren van een digitale interne markt.

De Strategische Agenda, zoals vastgesteld door de Europese Raad op 27–28 juni 2014,[4] richt zich ook op het versterken van de digitale interne markt. Het kabinet is dan ook verheugd dat de Commissie met de digitale interne marktstrategie invulling geeft aan deze oproep.

Een geïntegreerde aanpak – zoals de Commissie voorstelt – is volgens het kabinet de meest effectieve wijze om een digitale interne markt te bewerkstelligen. Het kabinet zal zich in het bijzonder sterk maken voor het verlagen van de barrières voor grensoverschrijdende e-commerce, het moderniseren van het auteursrecht, een grondige evaluatie van het marktreguleringskader voor telecommunicatie en data-gedreven innovatie aanjagen. Daarbij wordt uiteraard veel waarde gehecht aan privacybescherming, veiligheid van digitale netwerken en diensten en de bescherming van de consument. Tegelijkertijd zullen alle lidstaten in het beleidsproces aandacht voor hun eigen prioriteiten en nationale situatie vragen.

Kernpijler 1: Betere online toegang tot goederen en diensten voor consumenten en bedrijven in heel Europa

Het kabinet steunt het uitgangspunt om de online toegang tot goederen en diensten te verbeteren. Het kabinet verwelkomt **dan ook de aankondiging van maatregelen** om het auteursrecht te moderniseren, de e-commerce sector te versterken en de positie van de consument te verbeteren.

Op het terrein van grensoverschrijdende elektronische handel kan winst behaald worden door een aantal regels op het gebied van consumentenbescherming en contractenrecht verder te harmoniseren en vereenvoudigen. Het kabinet meent dat uiteindelijke maatregelen daadwerkelijk meerwaarde moeten bieden voor grensoverschrijdende handel tussen consumenten en ondernemers. Zo hebben handelaren het meeste baat bij dezelfde regels op het gebied van consumentenbescherming, zodat ze makkelijker grensoverschrijdend kunnen ondernemen. De consument zal dan naar verwachting kunnen profiteren van een breder aanbod. Hierbij is van belang dat een hoog niveau van consumentenbescherming wordt geboden, zonder dat innovatie wordt belemmerd en onnodige lasten voor handelaren worden veroorzaakt. Handhaving van consumentenrecht is essentieel. Het kabinet steunt het voornemen van de Commissie om de Verordening betreffende samenwerking met betrekking tot consumentenbescherming (Verordening EG 2006/2004) te herzien om handhaving van consumentenrecht effectiever in te richten.

Het kabinet waardeert de doelstelling van de Commissie om ongerechtvaardigde geo-blocking te bestrijden. Tegelijkertijd is het kabinet van mening dat een gedifferentieerde aanpak van verschillende markten door handelaren mogelijk moet blijven, zodat ondernemers kunnen inspelen op verschillende marktbehoeften van groepen consumenten. In de mededeling kondigt de Commissie aan te zullen onderzoeken op welke wijze ongerechtvaardigde geo-blocking expliciet te verbieden is. Gezien de uiteenlopende problemen die door de Commissie op het gebied van de geo-blocking zijn geschetst, verwelkomt het kabinet de keuze om eerst de gesignaleerde problematiek te onderzoeken alvorens meerdere gerichte wetgevende voorstellen in te dienen, zodat de gekozen oplossingen zo goed mogelijk kunnen aansluiten bij de praktijk.

[4] http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/nl/ec/143496.pdf.

Nederland is verheugd dat de Commissie met voorstellen wil komen om het auteursrecht aan te passen aan het digitale tijdperk. Het huidige systeem van uitzonderingen en beperkingen op het auteursrecht is te weinig ingesteld op nieuwe technologische ontwikkelingen en daarmee gepaard gaande gebruiksmogelijkheden. Nederland pleit voor een flexibel en toekomstbestendig systeem van uitzonderingen en excepties. Daarom ziet Nederland het als een goede eerste stap dat de Commissie nu meer rechtszekerheid wil creëren voor gebruik van auteursrechtelijk materiaal voor onderzoek, onderwijs en text- and datamining. Nederland vindt het wel van belang dat er een juiste balans is tussen de gerechtvaardigde belangen van rechthebbenden enerzijds en die van gebruikers anderzijds. Verder moet goed worden onderzocht hoe grensoverschrijdende toegang tot audiovisuele content tot stand kan komen en of het auteursrecht het meest geëigende instrument is om dat te regelen. In deze afweging moeten de belangen van de audiovisuele sector en de consument worden meegenomen. Ten slotte geldt dat bij de handhaving van auteursrecht de balans moet worden gezocht tussen effectieve handhaving en de rechten en behoeften van rechthebbenden en die van anderen. Vooralsnog heeft Nederland een kritische grondhouding ten opzichte van aanpassing van het huidige handhavingsinstrumentarium.

Nederland is terughoudend wat betreft eventuele wetgevende voorstellen voor pakketbezorging, aangezien deze een verstarrend effect kunnen hebben op deze snel ontwikkelende sector. Er is sprake van veel dynamiek in de branche, waarbij het de voorkeur geniet verbeteringen via private initiatieven (zelfregulering op Europees niveau) te bevorderen. Dat sluit ook aan en bouwt voort op de insteek van de Commissie voor het stappenplan voor de voltooiing van de interne markt voor pakketbezorging (Mededeling (COM(2013)886 final)) om in te zetten op bestaande initiatieven in de sector.

Het verlagen van administratieve lasten rondom de grensoverschrijdende btw-aangifte wordt toegejuicht. Ook is Nederland voorstander van de mogelijkheid van een gelijke behandeling van fysieke en digitale producten. De verdere uitwerking van de voorstellen wordt met belangstelling afgewacht.

Kernpijler 2: randvoorwaarden bevorderlijk voor digitale netwerken en diensten

Nederland waardeert acties die onnodige versnippering van beleid voor de interne telecommarkt tegengaan en bijdragen aan gezonde mededinging en het investeringsklimaat.

Nederland steunt technische harmonisatie van het gebruik van radiospectrumbanden. Ook wordt harmonisatie van de bestemming van frequentiebanden in beginsel gesteund. Dit maakt het mogelijk schaalvoordelen te benutten en apparatuur over de grenzen te gebruiken. Nederland steunt dan ook de voorgestelde geharmoniseerde bestemming van de 700 MHz spectrumband in de EU. Dit maakt spectrumruimte vrij voor mobiel breedband in rurale gebieden en voorkomt dat mobiel breedband en omroep elkaar storen in dezelfde spectrumband. Nederland steunt ook de verdere stroomlijning van vergunningsprocedures, waar mogelijk. Lidstaten moeten het feitelijke gebruik van geharmoniseerde spectrumbanden echter wel kunnen aanpassen aan de binnenlandse behoefte, om inefficiënt gebruik of leegstand van radiospectrum te voorkomen. Ook zal Nederland zich ervoor inzetten dat lidstaten de vrijheid behouden om zelf voorwaarden te bepalen bij het vergunnen van spectrumbanden. Verschillen tussen lidstaten vragen immers om verschillende voorwaarden. In de ene lidstaat moeten die voorwaarden zorgen voor

grotere concurrentie, in de andere lidstaat moeten ze zorgen voor meer dekking in dunbevolkte gebieden. Nederland streeft naar een sterkere rol voor organisaties waarin lidstaten zelf zijn vertegenwoordigd zoals BEREC (Europese organisatie van toezichthouders) en de radiospectrum beleidsgroep (een samenwerkingsverband van spectrumbeheersautoriteiten) en is verheugd te zien dat de Commissie dit ook wenselijk vindt. De herziening van regels voor markttoegang moet ervoor zorgen dat bij het bestaan van twee vaste telecomnetwerken (zoals in Nederland het koper/glasnetwerk en kabelnetwerk), toezichthouders verplichte toegang voor concurrenten kunnen blijven reguleren. Dit is nodig voor behoud van gezonde mededinging. Daarnaast streeft Nederland ernaar bij het bestaan van twee netwerken toegangsverplichtingen aan beide netwerken te kunnen opleggen, zodat een gelijk investeringsklimaat ontstaat en de keuze voor toetreders toeneemt. Ook steunt Nederland het creëren van een gelijk speelveld tussen telecombedrijven en Over-The-Top-dienstverleners die concurrerende diensten verlenen, waar dit mogelijk is. Daarbij moet terughoudend worden omgegaan met het vertalen van regels voor telecombedrijven naar Over-The-Top-aanbieders; het verlichten van regels voor telecombedrijven daar waar mogelijk is als alternatief juist het overwegen waard.

Het is onduidelijk in welke richting de Commissie de audiovisuele mediarichtlijn beoogt te herzien. Nederland bepleit terughoudendheid met (nieuwe) regulerende initiatieven en wil dat wordt vastgehouden aan het land van oorsprongsbeginsel. Het loslaten hiervan zou sterk bijdragen aan fragmentatie van de interne markt voor mediadiensten. Nederland stelt dat snelle technologische ontwikkelingen reden zijn om gedetailleerde regelgeving te vermijden, om te voorkomen dat deze snel achterhaald is of innovatie belemmert. Nederland pleit voor een algemeen regelgevingskader met ruimte voor alternatieve implementatie door de lidstaten, bijvoorbeeld door zelfregulering. Subsidiariteit is hierbij belangrijk. Nederland is voorstander van minder strenge Europese regels voor reclame en productplaatsing op de lineaire televisie. Daarbij zijn regels voor video-on-demand diensten nu minder strikt, hierbij zou kunnen worden aangesloten. De regels voor de promotie van Europese producties kunnen worden bezien op effectiviteit. Nederland is voorstander van een verbetering van de bescherming van minderjarigen via educatie en zelfregulering. Ook hier bepleiten we een gelijke behandeling van televisie en video-on-demand.

Nederland verwelkomt het aangekondigde onderzoek door de Commissie naar online platforms. Dit onderzoek zal inzichtelijk moeten maken welke economische kansen online platforms bieden. Ook het kabinet laat een nationaal onderzoek naar platforms uitvoeren (zie Voortgangsrapportage uitwerking visie op telecommunicatie, media en internet van 13 januari jl.)[5]. De uitkomsten hiervan worden eind 2015 verwacht en zullen met uw Kamer en de Commissie worden gedeeld.

Verder meent Nederland dat regelgeving inzake de aansprakelijkheid van internetproviders voor illegale activiteiten op internet niet verruimd dient te worden. Het huidig wettelijke kader biedt voldoende mogelijkheden om dergelijke activiteiten aan te pakken.

Nederland onderschrijft het belang van het in internationaal en publiek-privaat verband samenwerken aan cybersecurity oplossingen, alsook goede regelgeving rondom dataprotectie. Een brede toepassing van geharmoniseerde standaarden vormt in die samenwerking een belangrijk onderdeel.

---

[5] Kamerstukken II (2014 – 2015), 26 643, nr. 345.

Kernpijler 3: Europese digitale economie en samenleving met maximaal groeipotentieel

Hoofdpunten voor Nederland zijn het versterken van vertrouwen in de digitale economie en het bevorderen van innovatie, onder meer door open toegang tot wetenschappelijke publicaties en onderzoeksdata (open science) mogelijk te maken. De Commissie constateert terecht dat een doel van de digitale interne markt is om een investeringsklimaat tot stand te brengen dat bevorderlijk is voor digitale netwerken, onderzoek en innovatieve bedrijven. Ook het bevorderen van publieke digitale dienstverleningen sluit aan bij Nederlands beleid. Desondanks is dit onderdeel van de mededeling het minst uitgewerkt. Nederland zal bij de Commissie nagaan hoe de Commissie nadere invulling aan deze pijler zal geven.

Het veld (bedrijfsleven en wetenschap) kan zelf kansen benutten door te zorgen voor verdere ontwikkeling van ICT-standaarden en normen. Daarbij kan de Commissie een aanvullende en aanjagende rol spelen door het agenderen van onderwerpen waarvoor normalisatie en standaardisatie van toegevoegde waarde is (zoals bij het stimuleren van digitale innovatie het geval is), of door het doen van verzoeken aan de Europese normalisatie-instellingen voor ontwikkeling van bepaalde normen. Nederland steunt dit, mits de normen vrijwillig van aard blijven en gebaseerd zijn op de behoefte van de markt, zoals voor Smart Industry.

Verder zet Nederland ook in op het bevorderen van open standaarden op Europees niveau. Nadere voorstellen daartoe, onder andere ten aanzien van het Europese interoperabiliteitskader, zullen op hun merites beoordeeld dienen te worden.

Het kabinet betreurt dat in de strategie het voornemen ontbreekt om het «digital-proof» principe vast onderdeel te laten worden van het Europese wetgevingsproces. Hiermee wordt bedoeld dat Europese regelgeving een stimulerende werking heeft ten aanzien van digitale innovatie. Daarnaast is het kabinet ook voorstander van het opnemen van een Europees actieplan voor Smart Industry, hetgeen nu geen onderdeel is van de strategie.

c) Eerste inschatting van krachtenveld

De Commissie heeft voor het opstellen van deze mededeling uitgebreid de lidstaten en het Europees parlement geconsulteerd, en de strategie wordt door de meeste lidstaten in het algemeen dan ook verwelkomd. Een meerderheid van lidstaten erkent het belang om het potentieel van de digitale economie te ontsluiten. Het versterken van grensoverschrijdende e-commerce kan hiertoe een bijdrage leveren. Andere prioriteiten die andere lidstaten noemen, zijn «e-society» (een samenleving die zowel de vaardigheden als de mogelijkheden heeft om zaken online te regelen), regelgeving omtrent digitale platforms, auteursrecht en hervorming regels voor de telecommarkt. Het merendeel van de lidstaten staat kritisch tegenover een vergaande harmonisering van spectrumbeleid.

Ook het Europees parlement is in grote mate positief over de ambitie om stappen te zetten richting de voltooiing van de digitale interne markt. Vanuit diverse politieke hoeken wordt betrokkenheid op dit onderwerp getoond.

4. Grondhouding ten aanzien van bevoegdheid, subsidiariteit, proportionaliteit, financiële gevolgen en gevolgen op het gebied van regeldruk en administratieve lasten

a) Bevoegdheid
De interne markt is een gedeelde bevoegdheid van de Unie en de lidstaten (art. 4, lid 2, sub a WVEU). De Unie is bevoegd om maatregelen vast te stellen op het gebied van de interne markt en de werking ervan te verzekeren (artikel 26 VWEU). Ten aanzien van de mededingingsregels die voor de werking van de interne markt nodig zijn, is de Unie exclusief bevoegd (art. 3 (1) (b) VWEU). Op grond van artikel 170 VWEU draagt de Unie bij aan de totstandbrenging en ontwikkeling van trans-Europese netwerken op het gebied van telecommunicatie-infrastructuur.

b) Subsidiariteit
De grondhouding van het kabinet ten aanzien van de subsidiariteit is positief. De interne markt vormt de kern en basis van de Europese integratie. Grensoverschrijdende problemen en belemmeringen die zich op de digitale interne markt voordoen zijn meestal het gevolg van verschillen in nationale regulering door de lidstaten. Maatregelen ten behoeve van de digitale interne markt kunnen in de meeste gevallen dan ook beter op Europees dan op nationaal niveau genomen worden. Door op Europees niveau optimale randvoorwaarden te creëren kan het volledig potentieel van de Europese digitale economie verder ontsloten worden. De uiteindelijke voorstellen die op deze mededeling gebaseerd worden, zullen door Nederland steeds afzonderlijk worden beoordeeld op subsidiariteit.

c) Proportionaliteit
In de mededeling geeft de Commissie aan bij welke onderwerpen zij op korte termijn met wetgevingsvoorstellen zal komen en op welke terreinen andere beleidsinitiatieven zijn te verwachten. De grondhouding van het kabinet ten aanzien van de proportionaliteit is positief. De vervolgacties die in de mededeling worden opgevoerd lijken de juiste maatvoering voor het bereiken van de doelen die Digitale Interne Markt nastreeft. De uiteindelijke voorstellen die op deze mededeling gebaseerd worden, zullen door Nederland steeds afzonderlijk worden beoordeeld op proportionaliteit.

d) Financiële gevolgen
Gezien de aard van de mededeling heeft deze geen directe financiële of administratieve consequenties. Toekomstige voorstellen die zullen voortvloeien uit deze mededeling zullen door Nederland worden beoordeeld op financiële implicaties voor de EU-begroting, de rijksoverheid en medeoverheden, alsmede administratieve en financiële gevolgen voor bedrijfsleven en burger. Indien er sprake is van kosten voor Nederland, dan zullen budgettaire gevolgen worden ingepast op de begroting van het/de beleidsverantwoordelijk(e) departement(en), conform de regels van de budgetdiscipline. Ingeval van budgettaire gevolgen voor de EU-begroting is Nederland van mening dat de middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van de EU-begroting en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de jaarbegroting.

e) Gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten
Op dit moment zijn de mogelijke consequenties van deze mededeling voor de administratieve lasten en inhoudelijke nalevingskosten nog onbekend. Bij de uitwerking van de voorgestelde maatregelen zal het kabinet zich uiteraard inzetten om bij de invulling daarvan de huidige regeldruk waar mogelijk te verlagen. Toekomstige voorstellen die zullen

voortvloeien uit deze mededeling zullen door Nederland afzonderlijk worden beoordeeld op het punt van regeldruk en administratieve lasten. Daarbij zal eraan worden gehecht dat regelgeving digitale innovatie stimuleert.

Het kabinet ondersteunt het uitgangspunt dat de versterking van de digitale interne markt leidt tot een versterking van de concurrentiekracht van de Europese economie. Op dit moment zijn de mogelijke concrete consequenties van de actiepunten uit deze mededeling voor de concurrentiekracht nog onbekend.